

Høring - forskrifter mv. om egen pensjonskonto

Innledning

Creo er svært positive til innføringen av EPK. Selv om ordningen som nå innføres primært vil gjelde i ansettelsesforhold mener Creo at den langsiktige målsettingen bør være å muliggjøre en egen pensjonskonto, hos selvvalgt leverandør, hvor man kan samle alle ulike typer pensjon fra alle ulike tilknytningsformer. En forutsetning for en slik ordning vil være pensjon fra første dag og første krone og på sikt også ordninger for tjenestepensjon på oppdrag, arbeidsstipend mm. Vi vil her hverken gå inn på pensjons- eller skattelovgivningens mulige begrensninger, men kun minne om det reelle behovet for våre, og mange andre yrkesgrupper, som i fremtiden må løses.

Vi står nå veldig nært å få på plass en ordning som for første gang vil gi mange av våre medlemmer en reell forutsetning til en tjenestepensjon i alderdommen. Kunstnere har som regel en kombinasjon av flere tilknytningsformer og baserer i hovedsak sin arbeidsinntekt på en rekke enkeltoppdrag og korte engasjementer. I de tilfellene kunstnere faktisk er ansatt er det svært ofte snakk om mange, og svært korte ansettelsesperioder.

For de fleste av våre medlemmer vil det derfor ikke bli spørsmål om hvorvidt man skal velge å knytte seg til arbeidsgivers pensjonsleverandør eller en selvvalgt leverandør, men kun hvilken selvvalgt leverandør man bør velge. Vi vil heller ikke tro at arbeidsgivere i kultursektoren vil ønske, eller ha forutsetning for, å forvalte pensjonen for arbeidstakere som så hyppig er inne og ute av virksomhetene.

Hensikten og ambisjonene for selve etableringen av EPK er enkel; mer pensjon for pengene.

Overordnet er det vesentlige derfor for oss derfor at *arbeidstakere som av nødvendighet vil måtte benytte seg av muligheten for selvvalgt leverandør ikke kommer dårligere ut enn andre*. Våre medlemmers små «drypp» av pensjon må ikke spises opp av administrasjonskostnader og systemet må gjøres så enkelt og håndterlig som mulig, både for arbeidstakerne og arbeidsgiverne. Man må rett og slett ta utgangspunkt i; Hva gir mest pensjon for pengene.

Høringsnotatet

Creo mener det meste av det Departementet legger fram virker fornuftig og støtter de fleste av Departementets forslag. Noen kommentarer:

2 STANDARDISERT KOMPENSASJON

Fra høringsnotatet:

...Det er i Prop. 40 L (2018-2019) kap. 4.4 uttalt at «en mer sjablonmessig kostnadsdekning ikke vil kunne gi nøyaktig likt resultat som om arbeidstaker var i arbeidsgivers kollektive ordning, men så lenge selvvalgt leverandør er en frivillig ordning som det er opp til arbeidstaker å benytte seg av, vil det etter departementets syn heller ikke være nødvendig å stille krav om full likebehandling av kostnadene».

Både det forhold at arbeidstaker selv må betale eventuelle administrasjonskostnader hos selvvalgt leverandør, og at forvaltningskostnader for aktiv opptjening skal dekkes gjennom en standardisert kompensasjon, innebærer at det ikke nødvendigvis vil bli full kostnadmessig likebehandling mellom arbeidstakere i arbeidsgivers pensjonsordning og arbeidstakere som velger selvvalgt leverandør. Disse reglene er resultat av en avveining mellom hensynet til likebehandling mellom de arbeidstakere som velger arbeidsgivers leverandør og de som velger selvvalgt leverandør, som igjen vil kunne bidra til konkurranse om forvaltningen av pensjonsmidlene, og hensynet til å få et enkelt og praktikabelt regelverk.

Svært mange arbeidstakere vil, som beskrevet over, *ikke ha et reelt valg* mellom å knytte seg til arbeidsgivers pensjonsleverandør eller en selvvalgt leverandør, og for våre medlemmer fremstår dette ikke reelt som en frivillig ordning. Det må derfor sikres at den standardiserte kompensasjonen arbeidsgiver skal betale for forvaltningskostnadene knyttet til aktiv opptjening er dekkende, og at ikke ytterligere, reelle forvaltningskostnader spiser av selve pensjonsinnskuddet.

Vi anmoder derfor om at det sikres at løsningene som velges gir så kostnadmessig likebehandling som mulig.

2.1.1 To modeller for standardkompensasjon

Creo støtter Departementets vurdering av at det kun bør åpnes for én modell for standardkompensasjon i ordningen. Ordningen bør være så enkel og oversiktlig å administrere som mulig. Spesielt viktig er dette for små arbeidsgivere og arbeidsgivere som har svært mange arbeidstakere inne på korte ansettelses.

Creo støtter at man bør velge modellen gir mest mulig likt resultat som om arbeidstaker hadde vært i den kollektive ordningen, slik at ikke modellen for standardkompensasjon i seg selv påvirker arbeidstakers valg mellom selvvalgt leverandør eller arbeidsgivers leverandør. Creo stiller seg derfor også bak Departementet har derfor modell 1 som foretrukket løsning.

Departementet viser også til ulike modeller for betaling, og mener dette ikke er naturlig å regulere i forskrift. Slik vi har forstått det har man vurdert to hovedmodeller; En modell der arbeidsgivers pensjonsleverandør beregner pensjonsinnskuddet, også for arbeidstakere med selvvalgt leverandør, og hvor betalingen går via arbeidsgivers leverandør til den selvvalgte leverandøren. Og én modell der arbeidsgiver selv beregner pensjonsinnskuddet og overfører det direkte til arbeidstakers selvvalgte leverandør.

Vi har ikke forutsetninger for å gjøre tekniske vurderinger av hvilke løsninger man bør velge, men det bør være prinsippet om at pensjonen ikke spises opp av administrasjonskostnader som er avgjørende. Hvordan dette reguleres er ikke vårt hovedanliggende.

5 RESERVASJON/VALG AV SELVVALGT LEVERANDØR SOM STANDARDVALG

Creo støtter at det bør presiseres i forskrift at reservasjoner, valg av leverandør mv. skal foretas av arbeidstaker selv på en nøytral plattform.

7 SPØRSMÅL OM KORTERE OPPGJØRSFRIST FOR OVERFØRING TIL EGEN PENSJONSKONTO

Creo støtter at lovens krav til oppgjørsfrist på én måned endres til f.eks. 10 virkedager, og støtter videre også Departementets forslag om at en eventuell ny og kortere frist ikke tas inn i selve loven, men fastsettes i forskrift, slik at eventuelle behov for å gjøre endringer i fristen kan følges opp raskt.

8 MULIGHET TIL Å FREMSKYNDE TREMÅNEDERSFRISTEN

Creo støtter at det bør være adgang til å fremskynde tremånedersfristen ved aktivt samtykke.

9 BEVARING AV HISTORIKK KNYTTET TIL TIDLIGERE OPPTJENING

Dette punktet vil være svært viktig for arbeidstakere med mange arbeidsgivere, spesielt dersom det i ettertid oppstår spørsmål om arbeidstaker har fått innbetalt riktig innskudd fra en tidligere arbeidsgiver.

Som Departementet selv presiserer, vil det måtte kartlegges nærmere hvordan en kan løse dette uten at de administrative kostnadene blir for høye. Å kunne spore manglende pensjonsinnbetalinger vil ha liten verdi dersom arbeidet med å gjøre dette blir for kostbart.

10 ARBEIDSTAKERE MED FLERE ARBEIDSFORHOLD

For Creos medlemmer er det primære behovet å samle pensjon hos én leverandør. Dette grunnet at svært mange har flere arbeidsgivere og det vil være uoversiktlig og lite hensiktsmessig å forholde seg til for mange ulike leverandører. Det kan likevel, for enkelte som har en primærarbeidsgiver, være aktuelt både å være knyttet til arbeidsgivers ordning og i tillegg ha en selvvalgt leverandør. Utover dette ser ikke Creo at det er behov for mulighet til å velge flere leverandører.

11 IKRAFTTREDELSE AV LOV- OG FORSKRIFTSBESTEMMELSER

Creo støtter at bestemmelsen i lovens § 2-7 femte ledd om digitalt førstevalg settes i kraft f.eks. 1. september 2020, og at de øvrige lov- og forskriftsendringene settes i kraft 1. januar 2021.

Med vennlig hilsen
Creo – forbundet for kunst og kultur

Christine Thomassen
Nestleder